

# بررسی تست توبرکولین در کودکان مدارس ابتدایی و تغییرات آن یک سال بعد از تست اول

دکتر فرهاد صالح زاده<sup>۱</sup>، دکتر شهنام عرشی<sup>۲</sup>

## چکیده

**زمینه و هدف:** امروزه کنترل بیماری سل از اولویت های بهداشتی کشورهای در حال توسعه، از جمله کشور ما است. از شاخص های اندازه گیری و ارزیابی برنامه کشوری مبارزه با سل، تعیین نسبت سالانه عفونت سلی (ARI) است. این شاخص نشان می دهد که در فاصله یک سال چند درصد از افراد یک جامعه با میکروب سل آلوده شده و تست توبرکولین آنها مثبت شده است. مطالعه حاضر در کودکان مدارس ابتدایی شهر اردبیل به منظور ارزیابی نتیجه تست توبرکولین و بررسی تغییرات تست مجدد به فاصله یک سال از تست اول طراحی گردیده است تا میزان خطر عفونت سلی در این محدوده سنی مشخص گردد.

**روش کار:** در این مطالعه ۷۸۰ کودک دبستانی در ۱۷ مدرسه ابتدایی شهر اردبیل که به طور تصادفی ساده و با محدوده سنی ۸-۱۴ سال با میانگین سنی  $9/92 \pm 1/29$  سال بودند انتخاب گردیدند. تمامی افراد طی دو نوبت در اردیبهشت ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ تحت انجام تست توبرکولین قرار گرفتند. در هر دو نوبت نتایج تست ها ثبت و سپس آنالیز شدند. در این مطالعه PPD بیش از ۱۰mm مثبت ارزیابی شده است.

**یافته ها:** بین تمام افراد بررسی شده ۵۵ نفر (۷/۱٪) در هر دو نوبت تست PPD مثبت داشتند و تعداد ۶۱۴ نفر (۷۸/۷٪) در هر دو نوبت تست PPD منفی داشتند و در ۳۳ نفر (۴/۲٪) تغییرات PPD از منفی (نوبت اول) به مثبت (نوبت دوم) مشاهده گردید و در ۷۸ نفر نتیجه مشکوک بود. در کل، ۹۸/۱٪ افراد مورد مطالعه سابقه دریافت واکسن BCG را داشتند.

**نتیجه گیری:** نتایج این پژوهش نشانگر آنست که اولاً با گذشت زمان در کودکان سنین مدرسه تست توبرکولین کمتر تحت تاثیر واکسیناسیون BCG قرار می گیرد و از طرفی میزان تغییرات تست توبرکولین از منفی به مثبت بسیار بالا بوده (۴/۲٪) و نشانگر آلودگی شدید منطقه است.

**واژه های کلیدی:** سل، تست توبرکولین، نسبت سالانه خطر عفونت سلی، واکسن ب ث ژ

۱- مؤلف مسئول: استاد یار گروه اطفال دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۲- استاد یار گروه عفونی دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل